

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук
Кафедра клінічної психології та психічного здоров'я

Савенкова І.І. Венгер Г.С.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

**для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої
освіти спеціальності С4 Психологія спеціалізації «Клінічна психологія»**

Одеса – 2026

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 10 від 26 лютого 2026р.)**

Автори:

Савенкова І.І., завідувач кафедри психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор психологічних наук, професор.

Венгер Г.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Рецензенти:

Карсканова С.В., завідувач кафедри психології Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова., кандидат психологічних наук, доцент.

Мартінова Ю.Ю. доцент кафедри клінічної психології та психічного здоров'я Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», кандидат медичних наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № від . 2026 р.).

УДК: 378.159.97/.98:[159.95:612.82]:[159.9.07+616.8-085.851](07)

Савенкова І.І. Венгер Г. С. Методичні рекомендації з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності С4 «Психологія» за ОПП «Клінічна психологія». – Одеса : Університет Ушинського, 2026. – 20 с.

Методичні рекомендації містять систематизоване викладання навчальної дисципліни, завдання до практичних занять та виконання самостійної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 Психологія; висвітлюють загальні й окремі питання патопсихології відповідно до нових стандартів навчальної програми.

Подано анотацію дисципліни, вимоги до знань і вмінь здобувачів, набутих у процесі вивчення дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, рекомендовану літературу, індивідуальні навчально-дослідні завдання.

ЗМІСТ

Навчально-тематичний план дисципліни.....	4
Вступ.....	5
Анотація навчальної дисципліни.....	6
Опис навчальної дисципліни.....	8
Плани практичних занять та завдання до самостійної роботи	9
Технологічна карта дисципліни.....	11
Самостійна робота.....	11
Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	13
Критерії оцінювання.....	14
Засоби діагностування результатів навчання.....	21
Питання до екзамену	18
Рекомендована література.....	19

Навчально-тематичний план дисципліни

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1.	Методологія наукових досліджень.									
Тема 1 Методологічні основи наукового пізнання в психології.	13	2	3		8	13	1	1		11
Тема 2. Теоретичні та емпіричні методи психологічного дослідження.	13	2	3		8	13		1		11
Тема 3. Категоріальний апарат психологічного дослідження.	13	1	4		8	13	1	1		11
Разом за змістовим модулем 1	39	5	10	10	24	39	2	3		33
Змістовий модуль 2.	Вимоги до наукового дослідження									
Тема 4. Підготовка та планування наукового дослідження.	14	2	4		8	14	1	1		13
Тема 5. Магістерська дисертація з клінічної психології як форма наукової кваліфікації.	13	2	3		8	13		1		12
Тема 6. Академічні стандарті і вимоги до проведення психологічного дослідження.	14	1	3		10	14	1	1		12
Разом за змістовим модулем 2	41	5	10		26	41	2	3		37
Усього годин	90	10	20	10	50	90	4	6	10	70

Вступ

Методичні рекомендації призначені для студентів спеціальності С4 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за ОПП «Клінічна психологія», у якості допомоги при підготовці до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Реабілітаційна психологія».

Методичні рекомендації розроблені на підставі Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Положення про порядок подання навчально-методичних видань у державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського».

Методичні рекомендації містять рекомендації до виконання практичних занять та самостійної роботи здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 Психологія; навчально-методичний план дисципліни, анотацію навчальної дисципліни; план практичних занять та завдання до самостійної роботи; технологічну карту дисципліни; індивідуальне навчально-дослідне завдання; критерії оцінювання за різними видами роботи, критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю; засоби діагностування результатів навчання; питання до екзамену; тестові завдання для перевірки знань; рекомендовану літературу.

Сподіваємося, що методичні рекомендації допоможуть студентам успішно підготуватися до практичних занять та засвоїти матеріал для самостійного опрацювання.

Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»: надання здобувачам уявлення щодо основ методології наукового дослідження, ознайомлення зі змістом дослідницької діяльності практичних психологів у відповідності до вимог; ознайомлення з предметом, об'єктом, базовими категоріями, методологією наукових досліджень, завданнями, принципами, формами й методами психологічного дослідження, що впливають на свідомість особистості майбутнього психолога; оволодіння психологічними особливостями методу наукового дослідження, методами емпіричного та теоретичного дослідження, поглибленого розуміння організації психологічного дослідження.

Сформувати мотивацію щодо використання набутих знань у професійній діяльності.

Дозвіл на використання ІІІ: здобувачам вищої освіти дозволено використання генеративних інструментів штучного інтелекту (ІІІ) для виконання письмових робіт, наукових досліджень та інших завдань. Однак робота повинна містити оригінальні висновки, аналіз та критичне осмислення.

Можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Мета: Ця можливість надається для сприяння індивідуальним освітнім траєкторіям, визнання попереднього досвіду та досягнень здобувачів, а також для оптимізації їхнього навчального навантаження.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; аналіз та ідентифікацію потреб пацієнта.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

Очікувані результати вивчення дисципліни

знати:

- теоретичні основи методології та організації наукових досліджень;
- методи емпіричного та теоретичного дослідження;
- вимоги щодо організації наукового дослідження;

уміти:

- підбирати методи, засоби, форми проведення психологічного дослідження;
- підвищувати рівень своєї компетентності як науковця;
- оформлювати наукове дослідження.

Здобувачі, які використовують ІІІ для допомоги у виконанні завдань, зобов'язані:

- у передмові зазначити факт використання ІІІ у роботі.
- пояснити як саме ІІІ допоміг у створенні тексту (генерація ідей, перевірка фактів, формулювання висновків).
- пояснити, які частини тексту були створені за допомогою ІІІ і в яких аспектах внесено власні корективи.

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Перезарахуванню підлягають лише ті результати навчання (знання, вміння), які відповідають програмним результатам навчання або змісту навчальних тем дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики; аналізувати та визначати потреби клієнта / пацієнта.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості; визначати мету та цілі психологічної роботи.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; скеровувати за подальшою фаховою допомогою.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги у складних життєвих ситуаціях; планувати промоційну та профілактичну стратегію для пацієнта.

СК11. Здатність до рефлексії власного рівня професійної компетентності та потреб у її розвитку; планувати та реалізовувати професійний розвиток.

Міждисциплінарні зв'язки: «Функція та специфіка роботи психолога в клініці», «Психологічні інтервенції (тренінг, консультування, психотерапія) у роботі клінічного психолога», «Психодіагностика психічних розладів та їх реабілітація», «Патопсихологія та основи психіатрії (з психофармакологією)».

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, ОПП, спеціальність, рівень вищої освіти	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини ОПП Клінічна психологія	Статус дисципліни: Обов'язкова	
Змістових модулів - 3	ОПП «Клінічна психологія» Спеціальність С4 Психологія	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - доповідь		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 1 Самостійної роботи студента - 2	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	10 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33% : 67%

для заочної форми навчання – 11% : 89%

Плани практичних занять та завдання до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
1	<i>Семінар «Основні відомості про методологію наукових досліджень».</i>	3	1
2	<i>Пленарна дискусія «Методи наукового дослідження, переваги та недоліки».</i>	3	1
3	<i>Семінар «Категоріальний апарат наукового дослідження».</i>	4	1
4	<i>Семінар – практикум «Підготовка наукового дослідження».</i>	4	1
5	<i>Семінар - практикум «Магістерська дисертація як форма кваліфікаційної роботи».</i>	3	1
6	<i>Семінар «Написання магістерських робіт без плагіату»</i>	3	1
	Разом	20	10

Практичні заняття

Семінар 1. Методологічні основи наукового пізнання в психології

1. Наука як система пошуку знань: цілі, функції, структура.
2. Методологія наукового пізнання: поняття, структура, організація на відповідному рівні.
3. Принципи наукових досліджень: об'єктивність, доказовість, верифікованість, етичність.
4. Види наукових досліджень, аналіз проблем у клінічній психології: теоретичні, емпіричні, фундаментальні, прикладні (як застосувати у практичних ситуаціях).
5. Етапи самостійного наукового дослідження: постановка проблеми, гіпотеза, методи, збір, узагальнення і аналіз даних, інтерпретація результатів (вірогідних проблем клієнта), уміння виявляти, ставити задачі та вирішувати наукові проблеми.

Семінар 2. Теоретичні та емпіричні методи психологічного дослідження

1. Теоретичні методи організації дослідження: індукція, дедукція, аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, моделювання, порівняння, класифікація, узагальнення, формування висновків із перспективою майбутнього застосування на практиці.
2. Емпіричні методи планування та проведення: спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент.
3. Планування та вибір методів відповідно до мети дослідження.
4. Дослідницька компетентність при виборі та користування методами за критеріями: валідність, надійність, етичність. Здатність діяти соціально

відповідально та свідомо до досліджуваних респондентів.

Семінар 3. Категоріальний апарат психологічного дослідження

- 1.Психоедукація: поняття та категорії у структурі наукового дослідження.
- 2.Класифікація понять, зміст, обсяг, точність термінології наукового дослідження. Дефініції (визначення) понять: правила формулювання ключових категорій. Операціоналізація понять, генерація нових ідей у науковому психологічному дослідженні.
- 3.Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем клінічної психології; аналізувати та ідентифікувати потреби досліджуваного клієнта / пацієнта.

Семінар 4. Підготовка та планування наукового дослідження

- 1.Обрання проблематики дослідження: актуальність, аналіз можливих потреб клієнтів, новизна, практична інноваційна значущість.
- 2.Організація: складання плану й план-проспекту психологічного наукового дослідження.
- 3.Визначення послідовної логіки дослідницького процесу встановлення: мети, завдань, гіпотези, об'єкта і предмета дослідження.
- 4.Формулювання етичних засад дослідження.

Семінар 5. Магістерська дисертація з клінічної психології як форма наукової кваліфікації

- 1.Структура оформлення магістерської дисертації: змістові та формальні вимоги. Етапи підготовки, написання, узагальнення та інтерпретація емпіричних даних.
- 2.Типові теми в клінічній психології опанування методологією дослідження, аналіз психологічних станів.
3. Методологія організації реалізації знань у письмовій роботі та науковий пошук. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності; уміти визначати потребу залучення моно- чи мультидисциплінарної команди на різних етапах роботи з досліджуваними клієнтами / пацієнтами.

Семінар 6. Академічні стандарти і вимоги до проведення психологічного дослідження

- 1.Оформлення дослідницької документації правові стандарти: оформлення додатків, таблиць, цитування, списку літератури.
- 2.Дотримання академічної доброчесності, відповідальності і антиплагіатної політики. Етапи передзахисту та захисту, турбота про психічне здоров'я та професійну стійкість студентів-випускників у стресовому академічному середовищі.

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна	Кількість годин заочна	Форми контролю
1	Тема 1. Методологічні основи наукового пізнання в психології. Методологія наукового пізнання: поняття, структура, організація на відповідному рівні. Принципи наукових досліджень: об'єктивність, доказовість, верифікованість, етичність. Види наукових досліджень, аналіз проблем у клінічній психології: теоретичні, емпіричні, фундаментальні, прикладні (як застосувати у практичних ситуаціях). Етапи самостійного наукового дослідження: постановка проблеми, гіпотеза, методи, збір, узагальнення і аналіз даних, інтерпретація результатів (вірогідних проблем досліджуваного).	8	11	Індивідуальна/ групова співбесіда; усне опитування, перевірка
2	Тема 2. Теоретичні та емпіричні методи психологічного дослідження. Теоретичні методи організації дослідження: індукція, дедукція, аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, моделювання, порівняння, класифікація, узагальнення, формування висновків із перспективою майбутнього застосування на практиці. Емпіричні методи планування та проведення: спостереження, вимірювання, порівняння, експеримент. Дослідницька компетентність при виборі та користування методами за критеріями: валідність, надійність, етичність.	8	11	
3	Тема 3. Категоріальний апарат психологічного дослідження. Класифікація понять, зміст, обсяг, точність термінології наукового дослідження. Дефініції (визначення) понять: правила формулювання ключових категорій. Операціоналізація понять, генерація нових ідей у науковому психологічному дослідженні.	8	11	
4	Тема 4. Підготовка та планування наукового дослідження. Обрання проблематики дослідження: актуальність, аналіз можливих потреб клієнтів, новизна, практична інноваційна значущість.	8	13	

	Формулювання етичних засад дослідження.			
5	Тема 5. Магістерська дисертація з клінічної психології як форма наукової кваліфікації. Структура оформлення магістерської дисертації: змістові та формальні вимоги. Типові теми в клінічній психології опанування методологією дослідження, аналіз психологічних станів. Методологія організації реалізації знань у письмовій роботі та науковий пошук.	8	12	
6	Тема 6. Академічні стандарти і вимоги до проведення психологічного дослідження. Основні етичні принципи (згода респондента, конфіденційність, недопущення шкоди) закладені в міжнародних і національних стандартах проведення психологічних досліджень? Вимоги, які висуваються до формулювання мети, завдань, гіпотези та вибору методів у науковому психологічному дослідженні. Правила академічної доброчесності, які необхідно дотримуватися під час збору, обробки та представлення результатів дослідження. Забезпечення наукової валідності і надійності психологічних методик та інструментів, що використовуються у дослідженні.	10	12	
Разом		50	70	

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (план дослідження)

№ з/п	Тематика	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Психологічні особливості порушення психічного здоров'я дітей в умовах війни.		
2	Психологічні умови формування психічного здоров'я у молодших школярів.		
3	Індивідуально-типологічні особливості особистості та психічне здоров'я.		
5	Дисфункціональні когнітивні особистісні особливості при тривожних розладах.		
6	Психологічні особливості агресивності у військовослужбовців		
	Разом	10	10

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0	Здобувач не бере участі в практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1	Здобувач виконує більшість завдань практичних занять і самостійної роботи; в цілому відповідає на поставлені запитання, але не в змозі переконливо аргументувати свої відповіді, помиляється у використанні понятійного апарату.
	2	Знання здобувача є достатньо повними, студент самостійно застосовує відповідний навчальний матеріал, виконуючи практичні завдання; аналізує, робить висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але припускається неточностей. Здобувач самостійно використовує необхідні інформаційно-методичні матеріали, виконуючи практичні завдання. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають незначні огріхи.
	3	Здобувач виконує всі завдання практичних занять і домашньої/самостійної роботи; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на питання під час усного і письмового опитування; бере активну участь у обговоренні питань, користується додатковою науковою літературою; самостійно опрацьовує першоджерела, щоб виконати додаткові завдання; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми, теми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; активно, вміло працює в парі/групі/команді; здатний публічно представити матеріал.
Самостійна робота	0	Здобувач розпізнає деякі об'єкти вивчення та визначає їх на побутовому рівні, може описувати деякі об'єкти вивчення; має фрагментарні уявлення з предмета вивчення; виконує елементарні прийоми практичних завдань.
	1	Здобувач володіє знаннями, демонструє відповідні результати навчання, використовує їх у нестандартних ситуаціях, але допускає помилки; з похибками виконує та аналізує практичні завдання.
	2	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами

		інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: розробка плану дослідження (за вибором)	0	Завдання не виконано. Не зараховуються роботи, які є плагіатом або передруком з мережі Інтернет.
	1...3	Завдання виконано формально, без виокремлення практичної, емпіричної частини дослідження плану.
	4...6	Завдання виконано з творчим підходом, містить розділ теоретико-методологічної частини дослідження, програми дослідження, обґрунтування використання психодіагностичного інструментарію.
	7...9	Завдання виконано, але всі розділи плану дослідження не розкрито в повному обсязі. Присутні помилки в розрахунках емпіричної частини дослідження, без достовірності отриманих результатів дослідження.
	10..12	Завдання виконано на належному рівні, але не простежується творчого підходу до написання бізнес-плану. Є огріхи в захисті роботи.
	13..14	Завдання виконано з творчим підходом, містить нешаблонні фрази, розгорнуте, цікаве, відрізняється власними роздумами, висновками, представлено з допомогою внесення до плану методів математичної обробки результатів дослідження, що забезпечує надійність та валідність дослідження.
Письмова робота	0..1	Здобувач не менше ніж на 30% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	2	Здобувач не менше ніж на 50% контрольних завдань надав правильну відповідь – початковий рівень знань
	3	Здобувач на 51% - 70% контрольних завдань надав правильну відповідь – середній рівень знань
	4	Здобувач на 71% - 90% контрольних завдань надав правильну відповідь – достатній рівень знань
	5	Здобувач на 91% - 100% контрольних завдань надав правильну відповідь – високий рівень знань

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕН)

Для навчальної дисципліни «Психодіагностика психічних розладів та їх реабілітація» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі екзамену, на який у структурі оцінювання відводиться 20 балів. Кількість балів здобувач отримує за оцінкою кожного з трьох питань білету усного екзамену. Здобувач може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів (не менше 40). Накопичені здобувачем бали протягом вивчення навчальної дисципліни не анулюються, а сумуються. Оцінка на екзамені не може бути меншою за кількістю накопичених ним балів

Бали	Критерії
0 балів	Відповіді на запитання відсутні.
1–5 балів	Відповіді на запитання неповні, невпевнені. Відсутні приклади практичного використання.
6–10 балів	Здобувач вищої освіти не вміє логічно думати, робити власні висновки. Відповіді на запитання формальні, книжкові. Не наведено прикладів практичного використання в освітньому процесі
11–15 балів	Відповіді на запитання загалом правильні, проте наявні помилки у визначеннях. Здобувач вищої освіти намагається робити власні висновки, наводить приклади практичного використання в освітньому процесі.
16–20 балів	Здобувач вищої освіти вміє розмірковувати, робити власні висновки. Відповіді на запитання повні, обґрунтовані, логічно побудовані, з прикладами практичного використання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 А)	Здобувач демонструє міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях; реалізує теоретичні положення навчальної дисципліни виконуючи практичні завдання у сфері юридичної психології . При виконанні практичних завдань проявляє вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включається в обговорення, відстоює власну точку зору в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Оцінка нижче 100 балів обґрунтовується недостатнім розкриттям теоретичних питань навчальної дисципліни, або тим, що студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
Добре (82-89 В)	Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом і науково-понятійним апаратом в обсязі, що відповідає програмі навчальної дисципліни, аргументовано висловлює свої думки, робить на їхній основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач у сфері юридичної психології, але припускається несуттєвих помилок. При виконанні практичних завдань, здобувач самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною.
Добре (74-81 С)	Здобувач добре володіє навчальним матеріалом, знає основні теоретичні положення, що відповідають програмі навчальної дисципліни, аналізує можливі практичні ситуації та вирішує їх, але припускається помилок які усуває за підтримки з боку викладача або однокурсників. Пояснює основні положення, дає правильні відповіді щодо форм юридичної психології при заданій

	зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях не є системними, впевнено працює за алгоритмом.
Задовільно (64-73 D)	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Виконує завдання із допустимою кількістю грубих помилок. Виявляє базові знання: має загальні уявлення про систему, структуру, функції та інструменти юридичної психології. На задовільному рівні володіє термінологією, може аналізувати, порівнювати і робити висновки, але відповіді мало аргументовані, неповно обґрунтовані висновки, допускає ряд серйозних помилок при узагальненні та інтерпретації основних закономірностей, фактів та явищ, зміст окремих питань викладає частково, непослідовно, відповідь виявляє прогалини у знаннях. Не виявляє творчості у вирішенні навчально-виховних ситуацій, нестандартні ситуації викликають значні труднощі; здебільшого не має власної позиції
Задовільно (60-63 E)	Здобувач опанував навчальний матеріал в мінімально допустимому обсязі, передбачений програмою навчальної дисципліни. Відповіді неточні або мало аргументовані, з порушенням послідовності викладання. При розкритті теоретичних положень припускається серйозних помилок, неточності у розумінні та інтерпретації основних закономірностей. Має практичні навички, достатні для виконання завдань на рівні мінімально допустимих вимог. При вирішенні завдань виконує роботу за зразком (практичним коментарем), але не розуміє достатньою мірою мету роботи, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок. Виконує завдання зі значною кількістю грубих помилок.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач недостатньо володіє навчальним матеріалом (менше, ніж половина обсягу навчального матеріалу), знання фрагментарні, під час відповіді припускається суттєвих помилок, не може викласти зміст основних положень, не вміє самостійно робити узагальнюючий висновок, необхідні практичні уміння роботи не сформовані, принципові помилки в ході виконання завдань, не може самостійно виконати роботу. Здобувач демонструє недостатній рівень навчальних результатів за заданими стандартами по деяких складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність їх доопрацювання та повторного складання контрольних заходів.
Незадовільно (0-34 F)	Здобувач не володіє навчальним матеріалом передбачений програмою навчальної дисципліни, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не усвідомлює мету вивчення дисципліни, відсутні практичні уміння та навички, не вміє орієнтуватися під час розв'язання практичних завдань, більшість навчальних завдань не виконано. Здобувач демонструє повну відсутність навчальних результатів за заданими стандартами по всіх складових навчальної програми з дисципліни, що свідчить про необхідність повторного вивчення курсу.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ

Шкала оцінювання за всіма видами контролю (для екзамену):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностування результатів навчання

Оцінювання: індивідуальне опитування, колективна співбесіда, перевірка виконання практичних завдань, письмове опитування, презентація результатів самостійної роботи, екзамен. Демонстрування результатів навчання: дискусія, усні доповіді, робота в парах, круглий стіл, презентація результатів самостійної роботи.

Методичне забезпечення

- Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень».
- Силабус.
- Савенкова І.І., Онищенко О.О. Методичні рекомендації до дисципліни. «Методологія та організація наукових досліджень»: *метод. реком.* Одеса: Університет Ушинського, 2025. 21 с.
- Савенкова І.І. Методологія та організація наукових досліджень: *навчальний посібник*. Миколаїв: Іліон, 2021. 120с.
- Конспекти лекцій.
- Лекції-презентації.
- Питання до самостійної роботи.

Забезпечення навчання осіб з особливими освітніми потребами

Метою інклюзивного навчання в Університеті Ушинського є забезпечення рівного доступу до якісної освіти особам з особливими освітніми потребами шляхом організації їхнього навчання на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.

Рекомендована література

Основна

1. Савенкова І.І. Методологія та організація наукових досліджень: *навчальний посібник*. Миколаїв: Іліон, 2021. 120 с.
2. Соболев Х.С., Петровська Н.І., Гуняк О.М. Методологія і принципи наукових досліджень: *навчальний посібник*. Київ: КиМУ, 2022. 110 с.
3. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: *навчальний посібник*. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 140 с.
4. Бірта Г.О., БургуЮ.Г. Методологія та організація наукових досліджень: *навчальний посібник*. Київ: Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 120 с.
5. Кривонос О.Б., Демченко О.М. Методологія науково-дослідної роботи: *навчальний посібник*. Київ: Освіта України, 2021. 104 с.
6. Савенкова І.І. Методичні рекомендації до написання кваліфікаційних (магістерських) робіт за спеціальністю 053 Психологія ОПП «Клінічна та реабілітаційна психологія»: *метод. рекомендації*. Одеса, 2022. 90с.

Допоміжна:

1. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)
2. Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України 31.05.2019 № 759 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0640-19#n2>
3. Бюлетень ВАК України, 2022. № 2. 48 с.
4. Аспірант <http://aspirant.com.ua/index.htm>
5. Грисенко Н.В., Байєр О.О., Носенко Е.Л., Волков Д.С., Аршава І.Ф., Батраченко І.Г., 7. Коробов Є.Т. Методичні рекомендації до написання та оформлення дипломних робіт за спеціальністю «психологія». Дніпро: ДНУ, 2022. 66с.
6. Методичні вказівки до написання та оформлення курсових проєктів за спеціальністю 053 Психологія / Укл. І. М. Пивоварчик, Л. М. Цибух, Г. О. Кондрицька, В. В. Візнюк. Одеса. Університет Ушинського. 2020. 41 с.
7. Мартиненко С.М., Шумигора Л.І., Данченко Т.В. (ред.). Методичні рекомендації щодо виконання й захисту магістерських дисертацій. Київ: КиМУ, 2020. 42с.
9. Музика О.Л. Курсові роботи з психології: *навч. посіб. для здобувачів вищих навч. закладів*. 3-є вид. перероб. і доп. Київ: Освіта України, 2020. 104 с.
10. Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів. Полтавський державний гуманітарний університет. Полтава, 2021. 16 с.

11. Moroz V., Buka S., Moroz S., Trush O., Moroz O. Methodology of organization of scientific research: manual in two parts in the group of international authors – part 1: Theoretical and methodological basics of organization of scientific research. Lviv: publishing house «Novyi Svit – 2000», 2024. 128 p.

Електронні ресурси

1. Про організаційні аспекти перевірки магістерських дисертацій на плагіат

[Електронний ресурс] <https://library.diiit.edu.ua/storage/app/media/document>

2 Savenkova Iryna Time Factor in Psychological profiling of information Technology sp Future Career success. Journal of Environmental Treatment Techniques. 2019; Special Environment, Management and Economy, Pages: 1041-1045.

3.[Електронний ресурс].

URL:<http://www.jett.dormaj.com/docs/Volume7/special%20issue/Time%20Factor%20in%20Psychologfiling%20of%20Information%20Technology%20Specialists%20for%20Future%20Career%20Suc>

4. Savenkova Iryna Chronopsychological forecastof nefrourological EurAsianJournalofBioScience, 14, 2411-2415 (2020)

5.[Електронний ресурс].

URL:

<http://www.ejobios.org/download/chronopsychological-forecast-of-nefrourological-diseases>